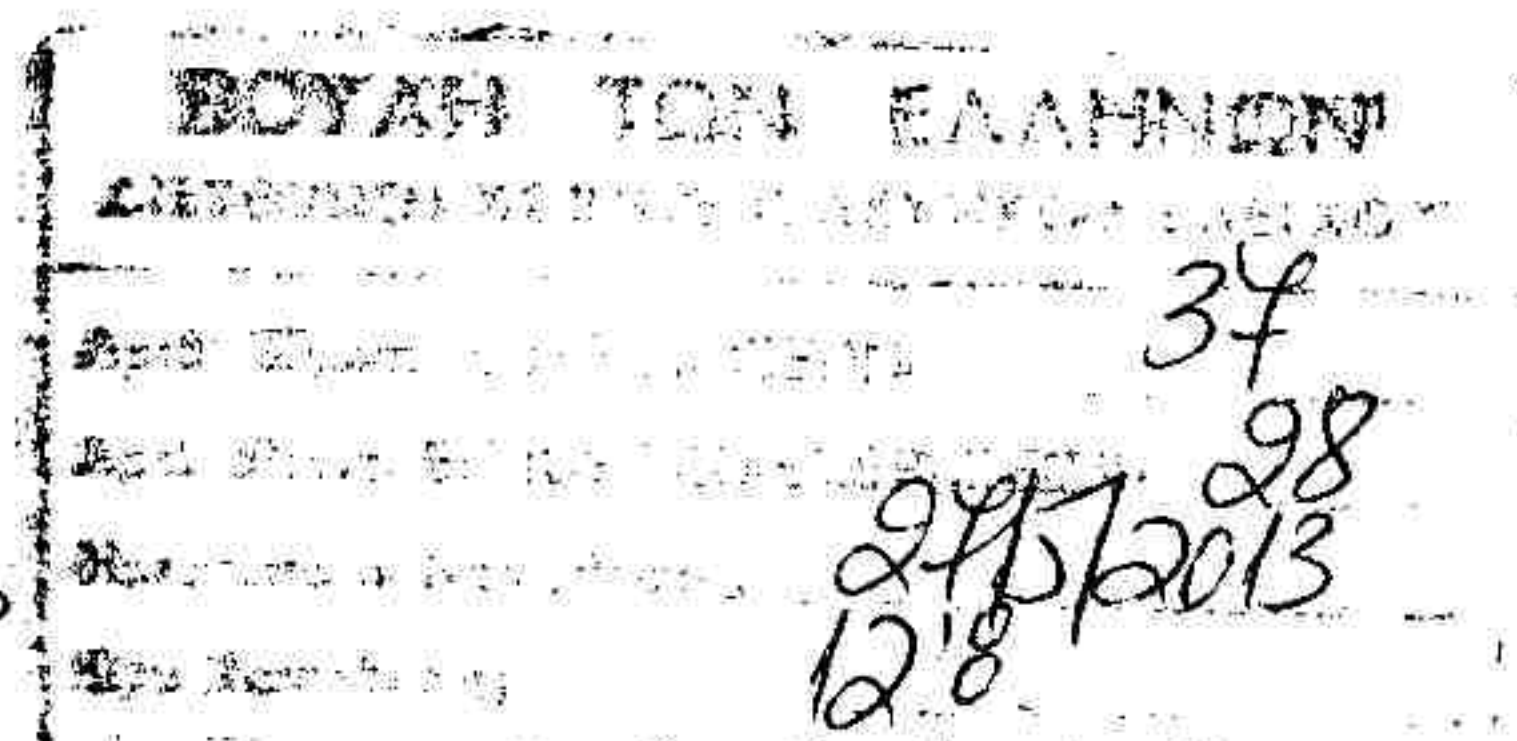

Αθήνα, 27/05/2013

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Οικονομικών

Θέμα: Έλεγχος και φορολόγηση των υπεράκτιων (offshore) εταιριών

Είναι γνωστό ότι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος φοροαποφυγής, φοροδιαφυγής αλλά και κάλυψης παράνομων δραστηριοτήτων είναι η σύσταση μια υπεράκτιας / εξωχώριας (offshore) εταιρίας σε ένα από τα πολλά κράτη ή περιοχές που λειτουργούν ως φορολογικοί παράδεισοι. Οι χαμηλοί έως και μηδενικοί φορολογικοί συντελεστές, η εξασφάλιση της ανωνυμίας και η ευκολία ίδρυσης των επιχειρήσεων αποτελούν τα βασικά πλεονεκτήματα που προσφέρονται σε όσους επιθυμούν να αποκρύψουν τα εισοδήματά τους. Οι φορολογικοί παράδεισοι δεν περιορίζονται σε μικρά νησιωτικά κράτη και πρώην αποικίες μεγάλων δυνάμεων αλλά σε αυτούς συγκαταλέγονται και περιοχές εντός ή υπό την δικαιοδοσία κρατών –μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και κρατών μελών του ΟΟΣΑ (όπως π.χ. οι νήσοι Τσάνελ στο Ηνωμένο Βασίλειο, η πολιτεία Ντέλαγουερ στις ΗΠΑ κλπ). Αναδεικνύεται, έτσι, το γεγονός ότι οι φορολογικοί παράδεισοι δεν αποτελούν ένα «πρόβλημα», λόγω έλλειψης συντονισμού της διεθνούς κοινότητας, αλλά αντίθετα μια συνειδητή επιλογή του κεφαλαίου για να διασφαλίσει την απρόσκοπτη κερδοφορία του και να αποφεύγει να καταβάλει έστω και το μικρό τίμημα που μέχρι σήμερα απαιτείται από αυτό.

Τα στοιχεία που ήρθαν πρόσφατα στη δημοσιότητα από την έρευνα της Διεθνούς Σύμπραξης Ερευνητών Δημοσιογράφων (International Consortium of Investigative Journalists – ICIJ), στην οποία συμμετείχαν και ελληνικά ΜΜΕ, αναδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος και επαναφέρουν στο προσκήνιο την ανάγκη αντιμετώπισης αυτού του φαινομένου. Πιο συγκεκριμένα, η ICIJ απέκτησε πρόσβαση σε 2,5 εκατομμύρια μυστικά αρχεία για υπεράκτιες εταιρίες, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων εδρεύει στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους. Το ύψος του εκτιμώμενου ποσού που κατέχουν αυτές οι εταιρίες παγκοσμίως ανέρχεται σε 32 τρισεκατομμύρια δολάρια.

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, στο πόρισμα της έρευνας της ICIJ αναφέρεται ότι υπάρχουν και Έλληνες πολίτες που κατέχουν ή διευθύνουν υπεράκτιες εταιρείες στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους και σε άλλους φορολογικούς παραδείσους, ενώ σπάνια τις δηλώνουν στις ελληνικές φορολογικές αρχές. Επίσης, στα δημοσιεύματα αναφέρεται ότι μόλις τέσσερις από τις 107 ελληνικές εταιρίες που εντοπίστηκαν, είναι εγγεγραμμένες στα φορολογικά μητρώα, όπως απαιτείται από τους κανονισμούς για τις offshore, όταν αυτές

έχουν περιουσιακά στοιχεία ή κάποιου είδους εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα. Για τις υπόλοιπες 103 εταιρίες, οι Αρχές δεν έχουν κανένα στοιχείο.

Το γεγονός ότι μόνο στις Βρετανικές Παρθένες Νήσους βρέθηκαν 107 εταιρίες ελληνικών συμφερόντων, καθώς και ότι στη «λίστα Λαγκάρντ» η οποία αφορά μόνο μια τράπεζα της Ελβετίας βρέθηκαν πάνω από 2.000 λογαριασμοί ελλήνων πολιτών και επιχειρήσεων, δείχνει το μέγεθος του προβλήματος που υπάρχει και σε εθνικό επίπεδο. Μεγάλο μέρος της ευθύνης για αυτή την κατάσταση, η οποία στερεί έσοδα από το Κράτος, έχουν και τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα. Ο ΣΥΡΙΖΑ/ΕΚΜ είχε αναδείξει το ζήτημα αυτό στο Κοινοβούλιο ήδη από το 2008, με ερωτήσεις προς τον τότε Υπουργό Οικονομικών.

Πιο συγκεκριμένα, τόσο ξένες τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα όσο και ελληνικές τράπεζες που έχουν ιδρύσει υποκαταστήματα σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί από τον ΟΟΣΑ και το ΔΝΤ ως φορολογικοί παράδεισοι, προσφέρουν σε μόνιμους κατοίκους Ελλάδος σειρά offshore τραπεζικών υπηρεσιών. Είχαν φτάσει μάλιστα στο σημείο να διαφημίζουν στους διαδικτυακούς τους τόπους αυτές τις υπηρεσίες. Στην απάντησή του, ο τότε Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι «έξι τραπεζικοί όμιλοι έχουν εκδώσει τέτοιους τίτλους (δηλ. παροχή υπηρεσιών από τράπεζες off-shore) στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν τον διεθνή ανταγωνισμό και να μην τεθούν σε χειρότερη θέση σε σχέση με αυτόν». Διευκρίνιζε, μάλιστα, ότι «το φορολογικό καθεστώς στις χώρες αυτές είναι ευνοϊκότερο έναντι αυτού της Ελλάδος», δικαιολογώντας επί της ουσίας αυτήν την πρακτική. Οι ευθύνες των προηγούμενων αλλά και της τωρινής Κυβέρνησης, όπως επίσης και της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι προφανείς καθώς διαχρονικά δεν έχουν κάνει τίποτα για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος. Οι ευθύνες αυτές είναι ακόμα μεγαλύτερες αν ληφθεί υπόψη το γεγονός της μαζικής εκροής καταθέσεων από τα εγχώρια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά τα τελευταία χρόνια.

Η παρούσα Κυβέρνηση και ειδικότερα η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών εξαντλείται στις διαπιστώσεις και τη διατύπωση «ευχολογίων», χωρίς ακόμα να έχει λάβει κανένα αποτελεσματικό μέτρο για τον ουσιαστικό έλεγχο των offshore στο εθνικό επίπεδο, ούτε καμία πρωτοβουλία για το θέμα αυτό σε διεθνές επίπεδο. Ο Υπουργός Οικονομικών, κ. Στουρνάρας, κατά τη συνάντησή του με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στις 26/03/2013 δήλωνε ότι «υπάρχει πρόβλημα με κάποια κέντρα offshore σε ευρωπαϊκές χώρες» και ότι αυτές οι πρακτικές πρέπει να εξαλειφθούν, μόνο και μόνο για να δικαιολογήσει την απαράδεκτη απόφαση του Eurogroup για την Κύπρο, αγνοώντας ότι το γονάτισμα της κυπριακής οικονομίας και του κυπριακού λαού δεν συμβάλει ούτε κατά διάνοια στην καταπολέμηση των φορολογικών παραδείσων καθώς και της φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής μέσω των υπεράκτιων εταιριών.

Ο Υφυπουργός Οικονομικών, κ. Μαυραγάνης, επίσης, δήλωσε ότι «είναι πολύ εύκολο να βάλεις το μαχαίρι στο κόκκαλο αν θέλεις» μιλώντας κατά την διάρκεια ειδικής για το ζήτημα αυτό Ημερίδας στη Βουλή. Για το ζήτημα του ελέγχου και της φορολόγησης των offshore, ο Υφυπουργός Οικονομικών έχει αναφερθεί πολλές φορές. Κατά την ομιλία του στη Βουλή στο πλαίσιο των προγραμματικών δηλώσεων της Κυβέρνησης, μεταξύ άλλων, εξήγγειλε τα εξής μέτρα για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής:

- Θέσπιση ειδικής νομοθεσίας για τις εξωχώριες εταιρείες (Controlled Foreign Corporation Legislation-CFC), που θα περιέχει τεκμήρια για την ανίχνευση ελεγχόμενων εταιρειών που έχουν συσταθεί μόνο για φορολογικούς σκοπούς, όπως αυτό της πραγματικής διοίκησης της επιχείρησης, για να αποκαλυφθούν και να φορολογηθούν στην Ελλάδα οι εξωχώριες εταιρείες.

- Θέσπιση γενικής αλλά πλήρους διάταξης για την φοροαποφυγή όπως διαθέτουν οι προηγμένες φορολογικά χώρες, ώστε να μπορούν να ακυρωθούν φορολογικά συναλλαγές οι οποίες γίνονται με αποκλειστικό σκοπό την αποφυγή φόρου χωρίς πραγματικό οικονομικό αντικείμενο.

Το πρώτο από τα παραπάνω μέτρα περιλαμβάνεται και στην Εισηγητική Έκθεση του Κρατικού Προϋπολογισμού 2013 (σελ. 29), όπου παρατίθεται η φορολογική πολιτική της Κυβέρνησης για το τρέχον έτος. Τα μέτρα αυτά, πέραν του γεγονότος ότι σε καμία περίπτωση δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του ζητήματος, ακόμα δεν έχουν υλοποιηθεί.

Το μοναδικό μέτρο που έχει λάβει η κυβέρνηση, σύμφωνα με τον τελευταίο φορολογικό νόμο (Ν.4110/2013), είναι ότι οι συναλλαγές των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα με off shore εταιρίες εμπίπτουν στα πλαίσια του ελέγχου των ενδοομιλικών συναλλαγών. Οι συναλλαγές δηλαδή με τις off shore εταιρίες αντιμετωπίζονται όπως και οι υπόλοιπες συναλλαγές μεταξύ των μελών ενός ομίλου, χωρίς να προβλέπεται κάποια ξεχωριστή (ιδιαίτερη) ελεγκτική διαδικασία. Ο τρόπος αυτός ελέγχου που προτάσσει η κυβέρνηση δεν αποτελεί τίποτε άλλο από την εφαρμογή της οδηγίας του ΟΟΣΑ που εκδόθηκε το 1995 για τον έλεγχο του transfer pricing. Με βάση, ωστόσο, την εμπειρία όλων αυτών των χρόνων από την εφαρμογή της οδηγίας του ΟΟΣΑ και υπό το βάρος των πρόσφατων αποκαλύψεων για τον τεράστιο ρόλο που κατέχουν οι off shore εταιρίες στο φαινόμενο της διεθνοποιημένης φοροδιαφυγής, αυτός ο τρόπος ελέγχου δεν μπορεί παρά να είναι αναποτελεσματικός. Επιπρόσθετα, δεν είναι σαφές αν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4110/2013 περί transfer pricing υπάγονται και οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις, βάσει του Ν. 2190/1920. Η ταυτόχρονη ύπαρξη των δύο διατάξεων είναι πολύ πιθανό να επιφέρει σύγχυση από την οποία θα επωφεληθούν ακριβώς εκείνοι που θα έπρεπε να συμβάλλουν περισσότερο στα δημόσια έσοδα. Παράλληλα, μέχρι σήμερα δεν υπάρχει διάταξη που να τιμωρεί τις εταιρίες οι οποίες ενώ είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν ενοποιημένους ισολογισμούς δεν το πράττουν, ούτε υφίσταται κάποιος μηχανισμός ελέγχου σε σχέση με το ζήτημα αυτό.

Οι πρόσφατες αποκαλύψεις από τους ελέγχους του ΣΔΟΕ για την υπερβολική συγκέντρωση offshore εταιριών σε ορισμένες ΔΟΥ της χώρας (περιπτώσεις Κρανιδίου και Κύμης), αναδεικνύουν το γεγονός ότι οι προηγούμενες κυβερνήσεις παρακολουθούσαν απαθείς αυτή την κατάσταση, αν δεν την ευνοούσαν. Οι παρεμβάσεις για την ανάθεση του ελέγχου των εν λόγω υποθέσεων στο Ελεγκτικό Κέντρο Αθηνών (ΔΕΚ) είναι αποσπασματικές και έρχονται κατόπιν εορτής, όταν μάλιστα ο ίδιος ο Υφυπουργός Οικονομικών δηλώνει ότι για τις 161 από τις 184 εταιρίες που έχουν έδρα στο Κρανίδι υπάρχει κίνδυνος παραγραφής ανέλεγκτων χρήσεων.

Ο αποτελεσματικός έλεγχος των offshore προϋποθέτει όχι μόνο την ύπαρξη ενός σύγχρονου και επαρκούς θεσμικού πλαισίου, αλλά και έναν αποδοτικό φοροελεγκτικό μηχανισμό. Η κυβέρνηση δεν έχει διαμορφώσει ένα σύγχρονο και επαρκές θεσμικό πλαίσιο, ενώ η διαχρονική απαξίωση της φορολογικής διοίκησης, η υποστελέχωση των ελεγκτικών υπηρεσιών, οι κομματικές παρεμβάσεις, η πολυνομία και η σύγκρουση αρμοδιοτήτων, η έλλειψη εξειδικευμένων ανά αντικείμενο υπηρεσιών, η απουσία δομών επιμόρφωσης των υπαλλήλων αποτελούν τις βασικές αιτίες για την υστέρηση των φορολογικών εσόδων συνολικά, αλλά και σε ό,τι αφορά τις offshore. Τα παραπάνω φαινόμενα όχι μόνο δεν έχουν εξαλειφθεί τα τελευταία χρόνια αλλά αντίθετα εντείνονται και ιδιαίτερα στο κομμάτι της στελέχωσης των ελεγκτικών υπηρεσιών.

Όλα τα παραπάνω συμβαίνουν σε μια περίοδο που τα χαμηλά και μεσαία στρώματα υφίστανται μια πρωτοφανή φορολογική επίθεση. Οι μνημονιακές κυβερνήσεις έχουν επιλέξει την επιβολή πλήθους άδικων μέτρων και έκτακτων φορολογιών πάνω στους εργαζόμενους και τους μικρούς αυτοαπασχολούμενους, τη στιγμή που «κλείνουν τα μάτια» μπροστά στη φοροδιαφυγή των πλουσίων και ειδικά στη διεθνοποιημένη της μορφή.

Κατόπιν των ανωτέρω:

Επερωτάται ο κ. Υπουργός

- 1) Πόσες από τις χιλιάδες offshore εταιρείες στην Ελλάδα έχουν ελεγχθεί κατά την διάρκεια της θητείας του και ποια είναι τα φορολογικά έσοδα που έχουν αποδοθεί στο κράτος από τους αντίστοιχους ελέγχους;**
- 2) Ποιο είναι το συνολικό ποσό των φόρων που έχει χάσει το ελληνικό δημόσιο από την μειωμένη φορολογία της κινητής και ακίνητης περιουσίας των offshore; Υπάρχουν μελέτες και στοιχεία και ποια είναι αυτά;**
- 3) Είναι σε γνώση του Υπουργείου, ο αριθμός των ελληνικών επιχειρήσεων στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν off shore εταιρίες; Υποχρεώνονται οι εταιρίες να δηλώνουν και να αποστέλλουν με ηλεκτρονικό τρόπο στην φορολογική αρχή, τη σύνθεση του μετοχικού τους κεφαλαίου κάθε έτος;**
- 4) Είναι σε γνώση του Υπουργείου ο όγκος των συναλλαγών της Ελλάδας με κάθε μια από τις χώρες που, με βάση τα διεθνή στοιχεία (κατάλογος του ΟΟΣΑ για τις μη συνεργαζόμενες χώρες), έχουν χαρακτηριστεί ως φορολογικοί παράδεισοι; Αν όχι, προτίθεται να προβεί σε αλλαγή του θεσμικού πλαισίου ώστε να υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα να ενημερώνουν (με ηλεκτρονικό τρόπο) την φορολογική διοίκηση για τον όγκο των συναλλαγών τους με χώρες φορολογικούς παραδείσους;**
- 5) Σκοπεύει η ελληνική κυβέρνηση να δημιουργήσει ένα μητρώο, στο οποίο θα καταγράφονται υποχρεωτικά όλες οι υπεράκτιες εταιρίες οι οποίες θα πραγματοποιούν έστω και μια εμπορική συναλλαγή στην Ελλάδα ή κατέχουν ακίνητο στην χώρα;**

- 6) Γιατί σε μια τόσο δύσκολη κοινωνική και οικονομική κατάσταση δεν είναι υποχρεωτική η δήλωση ιδιοκτησίας offshore για όσους αποκτούν εισοδήματα και φορολογούνται στην Ελλάδα; Σε ποιες ενέργειες έχει προβεί το Υπουργείο ως προς αυτό το ζήτημα;
- 7) Πόσοι έλεγχοι έχουν πραγματοποιηθεί για τις offshore χρηματοοικονομικές υπηρεσίες που προσφέρονται στην Ελλάδα από εγχώρια και αλλοδαπά ιδρύματα; Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των ελέγχων και ποιες κυρώσεις επιβλήθηκαν;
- 8) Τι ενέργειες έχει κάνει η κυβέρνηση προκειμένου να αποσαφηνιστεί ποιες είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες υπάγονται στις διατάξεις του νόμου 4110/2013 περί transfer pricing ώστε ο νόμος 4110 να συνάδει με την έννοια των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, όπως αυτή προσδιορίζεται από τον νόμο 2190/1920;
- 9) Σε ποιες ενέργειες σκοπεύει να προβεί η κυβέρνηση προκειμένου να διασφαλίσει ότι οι εταιρίες που υποχρεούνται σύμφωνα με τον νόμο 2190/1920 να συντάσσουν ενοποιημένους ισολογισμούς, θα το πράττουν;
- 10) Ποιος είναι ο αριθμός των εξειδικευμένων υπάλληλων που γνωρίζουν το φορολογικό καθεστώς των offshore και κάνουν έλεγχο σε αυτές; Έχουν πραγματοποιηθεί το τελευταίο διάστημα επιμορφωτικά σεμινάρια στους ελεγκτές του Υπουργείου Οικονομικών για την αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος;
- 11) Προτίθεται η κυβέρνηση να ζητήσει την κατάργηση όλων των offshore σε Ευρωπαϊκό επίπεδο; Προτίθεται η Ελληνική κυβέρνηση να διοργανώσει μια διεθνή διάσκεψη στην Ελλάδα για το θέμα αυτό;
- 12) Προτίθεται η κυβέρνηση να ζητήσει την πλήρη εφαρμογή της αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την γεωγραφική επέκταση της εκτός ΕΕ;
- 13) Τι ενέργειες έχουν γίνει από την ελληνική κυβέρνηση προκειμένου να ζητηθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να εκδώσει οδηγία προς τα τραπεζικά ιδρύματα που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να υποχρεούνται αυτά να αποκαλύπτουν στις φορολογικές αρχές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους πραγματικούς μετόχους των υπεράκτιων εταιριών;
- 14) Έχει πάρει θέση ο Υπουργός σχετικά με την άρνηση του Λουξεμβούργου και της Αυστρίας να άρουν το φορολογικό τους απόρρητο και για την υπογραφή μιας συνολικής συμφωνίας της ΕΕ με την Ελβετία και το Λιχτενστάιν για την αυτόματη ανταλλαγή τραπεζικών πληροφοριών;
- 15) Ποιες είναι οι διεθνείς ενέργειες και συνεργασίες που έχει κάνει το Υπουργείο Οικονομικών, με τις φορολογικές αρχές άλλων χωρών της ΕΕ, για την προώθηση του αποτελεσματικότερου ελέγχου των off shore εταιριών; Ποιες είναι οι πρωτοβουλίες που έχει αναλάβει η Ελλάδα για τις off shore εταιρίες στα πλαίσια της συμμετοχής της στον ΟΟΣΑ;

Οι Επερωτώντες Βουλευτές

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Δραγασάκης Γιάννης

Σταθάκης Γιώργος

Βαλαβάνη Όλγα - Νάντια

Γάκης Δημήτριος

Γελαλής Δημήτρης

Δερμιτζάκης Κωνσταντίνος

Διακάκη Μαρία

Διαμαντόπουλος Ευάγγελος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ιγγλέζη Αικατερίνη

Λαφαζάνης Παναγιώτης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Σαμοΐλης Στέφανος

Παπαδημούλης Δημήτρης

Αμμανατίδου – Πασχαλίδου Ευαγγελία

Ουζουνίδου Ευγενία